

PÄÄTÄI

Päätäi on 2–3mm pitkä, litteä ja läpikuultava siivetön tukassa asuva loinen. Se liikkuu raajojen avulla, se ei hypi eikä lennä. Ravinnokseen se käyttää verta, jota se imee päänahasta. Päätäi lisääntyy munimalla hiusten tyveen n. 1mm:n suuruisia mannarynimäisiä saivareita. Niitä voi useimmiten havaita korvien takana ja niskassa, mutta joskus jopa kulmakarvoissa ja silmäripsissä. Munat kuoriutuvat n. 5–9vrk:n kuluttua ja kuoriutunut täi kehittyy aikuiseksi 2 viikossa ja elää noin kuukauden. Täit ovat riippuvaisia veriaterioista ja joutuessaan pois hiuksista ne kuolevat parin vuorokauden kuluessa. Päätäiepidemioita esiintyy Suomessa mm. kouluissa ja päiväkodeissa.

Miten täit tarttuvat ja mitkä ovat täitartunnan oireet?	Päätäit tarttuvat suorassa kosketuksessa ihmisestä toiseen sekä harjojen, kampojen ja päähineiden välityksellä. Yleisin oire on kutina ja ihottuma. Päätäi puree päänahkaan, mikä aiheuttaa kutinaa. Raapiessa päänahkaan voi tulla bakteeri-infektio (märkärupi). Päätäit eivät levitä tauteja.
Miten päätäi tartunta todetaan?	Päätäin voi nähdä silmin tarkastellen. Tartuntaa epäiltäessä pitää hiuksia tarkastella hyvässä valaistuksessa ja kammata hiuksia järjestelmällisesti apteekista saatavalla täikammalla. Hiukset on hyvä kastella ja käsitellä hoitoaineella ennen kampaamista, jotta hius on kammatessa takuton. Täit löytyvät useimmiten niskasta ja korvien takaa. Myös munien näkeminen lähellä päänahkaa riittää todisteeksi tartunnasta.
Miten tartunta hoidetaan?	<p>Päätäiden toteamisen jälkeen on hoito aloitettava välittömästi, sillä ne lisääntyvät nopeasti. Päätäiden häätöhoidossa käytetään apteekista ilman reseptiä saatavia täishampoita tai liuoksia jotka tappavat täit. Näitä valmisteita käytetään pakkauksessa olevien ohjeiden mukaan. Apteekin henkilökunta avustaa tuotteen valinnassa. Tarvittaessa hoito uusitaan 7-10 päivän kuluttua. Häätöhoidon lisäksi hiuksia kammataan tiheällä täikammalla. Kampaaminen tehdään järjestelmällisesti alue kerrallaan aivan hiuksen tyvestä latvaan asti. Kampa kuivataan paperiin joka vedon jälkeen, jotta kamman mukana irronneet täit eivät kulkeudu takaisin hiuksiin. Pää kammataan kaksi kertaa joka kampauskerralla ja toistetaan joka toinen päivä vähintään kahden viikon ajan.</p> <p>Tartunnansaaneen henkilön kaikkien perheenjäsenten hiukset on tarkistettava. Ainoastaan tartunnan saaneet hoidetaan. Samassa vuoteessa tartunnan saaneen kanssa nukkuvat henkilöt tulee kuitenkin hoitaa, vaikka tartuntaa ei olisikaan huomattu.</p> <p>Tartunnasta on ilmoitettava päiväkotiin tai kouluun ja kavereiden vanhemmille. Päiväkodista tai koulusta ei tarvitse olla pois, kunhan hoito on aloitettu.</p> <p>Ylenmääräiseen siivoamiseen ei ole tarvetta, sillä täit kuolevat ihmisistä ulkopuolella 1-2 vuorokaudessa. Hiusten kanssa kosketuksissa olleet tekstiilit (esim. päähineet, lakanat, pyyhkeet) on hyvä pestä 60°C lämpötilassa. Tekstiilit tai muut välineet joita ei voida pestä on hyvä poistaa käytöstä muutaman päivän ajaksi jona aikana täit kuolevat.</p>

Miten päätäiden tarttuminen ennaltaehkäistään?	Pipot, päähineet ja kaulaliinat on hyvä pitää oman takin hihassa. Tulee välttää toisen henkilön kamman, harjan, hiuskoristeiden, hiuslenkkien ja päähineiden käyttöä. Myös suoraa hiuskosketusta on hyvä välttää.
Milloin pitää mennä lääkäriin?	Lääkäriin pitää hakeutua, jos itsehoito on toteutettu huolellisesti, eikä se ole auttanut. Vaaleita tyhjiä munankuoria voi jäädä hiuksiin jopa kuukausiksi, mutta se ei ole merkki hoidon epäonnistumisesta.